

9 juli 2017

by Reinoud van der Korst

No comments

“Af en toe zijn we net koorddansers”

“De golfbaan is nog nooit zo droog geweest in april en mei als dit jaar. Echt extreem droog”. Hans Witte, hoofdgreenkeeper van de Texelse golfbaan, zucht. Hij noemt het spanningsveld tussen de baan, het weer en de gebruikers leuk, maar het is ook als het balanceren van een koorddanser. “Elk jaar zijn de omstandigheden anders. Ik kan wel roepen dat ik zo min mogelijk wil beregenen, maar als het zo meteen elke dag regent, doe ik daar niets aan, maar dan moet de toestand van de bodem wel zodanig zijn ingericht, dat de kans op ziektes zo klein mogelijk is. Wij moeten continu voorzichtig zijn met wat je aan voeding geeft.” Samen met zijn collega's, 6 man sterk in het hoofdseizoen, maait, prikt, snijdt, bemest en beregent Witte de fairways, tees en greens in een voortdurend gevecht met de elementen in de hoop de baan optimaal te kunnen prepareren voor de golfende medemens.

In de schuur, Sir Robert Peel, aan de Postweg zit Hans Witte al klaar. Deze schuur is toevallig ook de plek waar hij is opgegroeid. “En ik ben geboren in het witte huisje, links van hole 11”. Op een Toro maaimachine en wat John Deere materieel na is de schuur vrijwel leeg. Al het andere materieel rijdt op de golfbaan rond. Mest, kalk en zaaigoed liggen langs de wanden opgeslagen. In de kantine annex kantoor en vergaderruimte op de eerste verdieping kijk je uit over het waterreservoir waar 15.000 kubieke meter water in kan worden opgevangen. Daar is volop bedrijvigheid. Texel4Trading is namelijk druk bezig om in het reservoir 180 vloten te plaatsen waarop binnenkort bijna 2400 zonnepanelen worden gemonteerd die uiteindelijk de energiekosten van Vakantiepark De Krim met de helft moeten terugbrengen. Het is de bedoeling dat de zonnepanelen in augustus operationeel zijn. Het waterreservoir is belangrijk voor de golfbaan.

“Het is mooi dat we middels het waterbassin de baan kunnen beregenen, maar eigenlijk is het nep. Een regenbui van tien millimeter doet meer dan dezelfde hoeveelheid beregenen. Het water uit het reservoir is toch een beetje zoutig. Omdat het via de sloten en duintjes wordt aangevoerd, is het vermengd met grondwater en daardoor toch wat brakker. Een regenbui op de baan heeft dat natuurlijk niet. Met dat water uit het reservoir houden we de boel in leven, meer is het niet. Als we beregenen hebben de greens prioriteit. Op het moment dat we moeten gaan knippen beginnen we bij de fairways en dan de tees.”

“Gemiddeld hebben we elk jaar 20.000 à 25.000 kuub water nodig voor de hele baan. Normaal gesproken lukt dat makkelijk want er valt elk jaar gemiddeld 850 millimeter neerslag en omdat we nu ook het water van het vakantiepark opvangen moeten we daar makkelijk mee uit de voeten kunnen.”

Witte is blij met de zonnepanelen omdat die het reservoir bijna geheel afdekken. De schaduw van de panelen zal de groei van draadalg tegengaan. De twee beluchters die een paar jaar geleden zijn aangebracht, zorgen niet voor genoeg watercirculatie om de groei van alg tegen te gaan. Bovendien is de temperatuur van het water door het warme weer van de afgelopen maanden te hoog en warm water, daar is draadalg ook dol op. “Zelfs de bestrijding met bacteriën had daardoor nauwelijks resultaat, maar dat is zo meteen als alles is afgedekt hopelijk verleden tijd.”

Ik las in Golf.nl dat golfbanen steeds minder willen gaan beregenen in verband met duurzaamheid. Hoe doen jullie dat?

“Wij proberen al zo minimaal mogelijk te beregenen omdat het van invloed is op je grasmat. Op het moment dat je er te veel water op gaat gooien, wordt dat grasplantje, zeg maar, lui. Die gaat niet diep wortelen en omdat de bovenlaag nat blijft, krijg je viltvorming. Dat spul lijkt net op in elkaar gedraaide tabaksshag, maar dan van dood plantenmateriaal. Dat wordt een soort spons, dus op een gegeven moment wordt al het water opgenomen door dit laagje. Dieper komt het niet. Dus wat gaan de wortels doen? Die blijven kort en hebben eerder de neiging om omhoog te groeien. En op het moment dat je droogte hebt, krijg je binnen de kortste keren een bruine plant en een slechte grasmat. Veel water bevordert ook de groei van straatgras en dat willen we niet. Elke golfbaan heeft last van straatgras, maar het is een rotplantje, hij groeit heel snel en is het meest vatbaar voor schimmelziektes”, aldus de 51-jarige Texelaar.

Op de greens is Roodzwenk- en Struisgras gezaaid, in de verhouding 80-20. Roodzwenk dat kan tegen kort maaien en intensieve betreding en is een beetje naaldevormig rechtopstaand gras. Daardoor wordt een golfballetje beter gedragen dan een platter liggend grassoort.

Witte: "Dat struisgras is nodig om een goede bedekking van de bodem te houden, want op het moment dat je geen goede bedekking hebt, krijgt straatgras weer meer kans om wortel te schieten. Vandaar ook dat we beluchten. Daarmee haal je het vilt eruit en maak je de grasmat open. Daarna kunnen we dan doorzaaien zodat je weer een goede bezetting van de grassoorten krijgt die je in de green wilt hebben, maar dat kan je natuurlijk alleen doen als het weer zich ervoor leent."

"Zwenkgras kunnen we tot 4 millimeter maaien, maar korter, dan gaat het dood en dat moet ook niet. En met de hitte en droogte van de afgelopen maanden staat zo'n plantje al bijna voortdurend onder stress, dus als we de greens nu zouden moeten prepareren voor een belangrijke wedstrijd en we willen de stimpnelheid verhogen, dan kan je er niet in ene 1 millimeter meer van afhalen, want dan schrikt dat gras zich helemaal rot. Dan moet je voorzichtig, bijvoorbeeld om de dag, een kwart millimeter korter maaien tot je op de gewenste hoogte bent. En dan tijdelijk natuurlijk."

Op de fairways gebruik de Texelse Engels raaigras vermengd met veldbeemdgras. Raaigras heeft als voordeel dat het sterk is en snel herstelt. Het wordt doorgaans op 14 millimeter hoogte gemaaid. Vroeger was het gebruik van Engels raaigras op golfbanen uit den boze. Witte had toen de baan nog maar uit negen holes bestond, weleens voorgesteld om de fairways door te zaaien met deze grassoort, maar dat was vloeken in de kerk.

"Engels raaigras groeide in pollen, dat was geen optie, maar inmiddels hebben ze het nu zo doorontwikkeld dat het een fijnbladige, stevige grassoort is die gebruikt kan worden op sportvelden en golfbanen. Het is nu perfect. Het gras kan goed tegen droogte en als je een divot slaat, is raaigras eigenlijk zo sterk dat het ook zonder terugleggen gewoon weer terug groeit. Ze hebben het nu zo doorontwikkeld dat die wortels als een soort betonvlechtmat door de bodem heengaat waardoor er een hele sterke grasmat ontstaat."

Elke dag wordt met een vochtmeter het vochtgehalte van de greens gemeten. Witte vertelt dat een vochtgehalte van 15% ideaal is en dat de greenkeepers daarop aan proberen te sturen, maar door de immer wisselende weersomstandigheden is dat niet evident.

"Bij sommige weersomstandigheden verdampt het water ontzettend snel. Een paar weken geleden had ik op vrijdag het vochtgehalte gemeten en toen zaten de greens op 18%. De volgende dag stuurt Bart mij een foto met bruine greens. Het was die dag windkracht zes uit het oosten. En de zon scheen. Het water giert dan de grond uit. Je bent dus continu aan het bijsturen. Gelukkig gaat dat met het waterreservoir beter. In het verleden mochten we maar 10.000 kuub per jaar gebruiken en dat werd elk jaar gecontroleerd. Dat was helemaal koorddansen."

In het voorjaar is de temperatuur op Texel vaak lager dan op het vaste land. Het zeewater is nog koud en dat heeft ook zijn invloed op het eiland. De natuur start daardoor ook later op, maar daar staat tegenover dat het najaar weer iets langer doorloopt. Elk voorjaar maakt Witte een grove planning van de werkzaamheden, maar alles is afhankelijk van de weersomstandigheden. Zo had het beluchten van de greens in april, mei of juni geen enkele zin. "De afgelopen maanden kon je de dingen die je zou moeten doen, niet doen. Beluchten was levensgevaarlijk want je gaat letterlijk de grasmat openzetten waardoor de zon er nog meer vocht uittrekt. Ook doorzaaien had geen zin. Je maakt dan allemaal sneetjes in de greens en die staan ook weer open. Als je dat doet met die hoge temperaturen ziet het er de volgende dag uit als een woestijn."

Controle en meten, sleutelwoorden die vaak vallen tijdens het gesprek. Zomaar iets doen, is er niet meer bij. Drie keer per jaar komt Bodemkundige Maurice Evers van de firma Lumbricus uit Herveld langs om de bemestingstoestand en hardheid van de bodem te testen. Elke green wordt in vier banen verdeeld en in die banen doet Evers handmatig metingen. De gemeten gegevens worden in een voor golfbanen ontworpen computerprogramma, GolfGis, gestopt waardoor de greenkeepers kunnen bepalen wat voor bewerkingen er gedaan moeten worden en wat het effect van die bewerkingen is.

"GolfGis is eigenlijk een digitale atlas van de golfbaan. De hele lay-out van de baan staat erin.

Aan de hand van de resultaten van die metingen kun je bepalen wat je al dan niet moet doen, wel of niet bemesten of wanneer je moet doorzaaien. Noem maar op. Voorheen kregen we advies van de leverancier, maar nu krijgen we dat van een onafhankelijk bedrijf."

Ik zag dat er bij hole 13 een weerstation staat, wat doen jullie daar mee?

"Ook dat is onder het motto 'meten is weten'. We hebben het weerstation alvast gekocht omdat we in 2020 geen chemische middelen meer mogen gebruiken op de golfbaan voor de bestrijding van schimmelziektes. Het weerstation meet de temperatuur, de lichtintensiteit, de luchtdruk, luchtvochtigheid, bodemtemperatuur, bemestingstoestand en vochttoestand van de bodem. Al dat soort dingen. We gaan binnenkort in vier greens, op tien centimeter diepte sensoren plaatsen die in verbinding staan met het weerstation en die allerlei metingen verrichten. Elke tien minuten geven die sensoren een signaal door. En wij kunnen dan weer inloggen op een server zodat we die gegevens kunnen uitlezen. Aan de hand van grafieken kun je dan tijdig beslissen wat je moet doen."

"Zonder chemische middelen kan je op dit moment een golfbaan niet goed houden. Die schimmels moet je op de een of andere manier de baas blijven. Ik vind het erg overdreven, maar vanuit de NGF en de sportwereld willen ze naar nul toe. Als je bedenkt dat we 220 golfbanen in Nederland hebben, dan heb je dus ongeveer 220 à 300 hectare aan greens in heel Nederland. Als je kijkt hoe weinig effectieve stof je daarop aanbrengt, dan vind ik dat persoonlijk te verwaarlozen. Maar goed, ze willen dat en het is prima. Wat dan wel weer mooi is, dat de mens ingenieus is en dat er ondertussen een UV-apparaat is ontwikkeld waarmee je nu die schimmels kunt bestrijden. Dus we gaan binnenkort waarschijnlijk met lampen over de green om schimmels te doden. Dat is een goed alternatief."

Kortom genoeg te doen....

"We zijn nu met zes man in het hoogseizoen en eigenlijk tel ik qua uitvoering maar voor de helft mee. Als ik dan kijk naar De Kennemer of de Noordwijkse, daar lopen elf à vijftien man op 18 holes. En wij hebben hier wel 27 holes. Weliswaar hoeven we geen fairways op de kleine baan te onderhouden, maar we hebben wel 27 greens. En als je dan ziet hoe wij dat dan met zijn zessen bestieren, dan ben ik zeker niet ontevreden."

Bron: Golfclub De Texelse